

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 239/2012-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. júna 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti K. s. r. o., S., zastúpenej advokátom JUDr. M. Š., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd Okresným súdom Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Ro/479/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti K. s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. mája 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti K. s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) Okresným súdom Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Ro/479/2011.

Sťažovateľka uvádza, že 4. októbra 2011 doručila okresnému súdu svoj návrh na vydanie platobného rozkazu. Okresný súd mal výzvou zo 14. februára 2012 sťažovateľku vyzvať na doplnenie údajov. V návrhu na začatie konania sťažovateľka tvrdí, že napriek doplneniu návrhu na začatie konania okresný súd vo veci nekoná, a preto 15. marca 2012 podala predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), ktorý v odpovedi na sťažnosť na prietahy konštatoval, že došlo k prietahom v konaní v prípade iniciovanom sťažovateľkou.

Podľa názoru sťažovateľky tento protiprávny stav nebol odstránený, a keďže sťažovateľka považuje podanie takejto sťažnosti za „*limitované dvojmesačnou lehotou*“ vyplývajúcou z § 53 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), rozhodla sa takúto sťažnosť podať.

Sťažovateľka súčasne k sťažnosti pripojila odpoveď predsedu okresného súdu sp. zn. Spr. 2035/2012 zo 4. apríla 2012 na sťažnosť vo veci prietahov v označenom konaní.

S prihliadnutím na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vo veci vydal toto rozhodnutie:

„1. Základné právo spoločnosti K. s. r. o., na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, nečinnosťou Okresného súdu Pezinok porušené bolo.

2. Spoločnosti K. s. r. o. sa priznáva finančné zadosťučinenie podľa úvahy Ústavného súdu.

3. Okresný súd Pezinok je povinný uhradiť spoločnosti K. s. r. o., trovy konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

K sťažovateľkou namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru uvádza, že v systematike ústavy sú primeraná celková dĺžka, tempo a plynulosť súdneho konania obsahom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a nie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (uznesenia ústavného súdu o prijatí sp. zn. III. ÚS 223/03 z 15. októbra 2003 a sp. zn. III. ÚS 165/2005 z 9. júna 2005).

K naplneniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy dochádza vtedy, ak príslušný zákon umožňuje, aby sa fyzická osoba alebo právnická osoba domáhali svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Tohto práva sa však možno domáhať v súlade s čl. 51 ústavy len v medziach zákonov, ktoré vykonávajú ustanovenia čl. 46 ústavy. Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúca povinnosť súdu vo veci konať. Ak osoba uplatní svoje právo v súlade so zákonom ustanovenými podmienkami, orgány súdnej moci majú povinnosť umožniť každému, aby sa uplatnením práva zaručeného čl. 46 ústavy stal účastníkom súdneho konania (II. ÚS 14/01). Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd musí osobe (právnickej aj fyzickej) umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z toho postavenia vyplývajú (II. ÚS 132/02).

Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy preto, lebo od 4. októbra 2011, keď podala návrh na vydanie platobného rozkazu, okresný súd okrem doručenia výzvy na doplnenie údajov zo 14. februára 2012 v jej právnej veci žiadnym spôsobom nekoná.

Zo sťažnosti, ako aj zo zistení ústavného súdu je zrejmé, že okresný súd neodmietol v právnej veci sťažovateľky konať, konanie nezastavil ani iným procesným úkonom nedal

najavo, že nemieni vo veci sťažovateľky meritórne rozhodnúť. Pritom je potrebné zdôrazniť, že namietané porušenie označeného základného práva sťažovateľka odôvodňovala len poukazom na zbytočné prieťahy v súdnom konaní. Sťažovateľka teda nepreukázala, že by postup okresného súdu mohol viesť k záveru o existencii príčinnej súvislosti medzi jeho konaním a možným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní považujúc ju za zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola... v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Ústavný súd na základe svojej konštantnej judikatúry berie do úvahy, že odmietnuť sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú možno „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom..., ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prieťahov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03), resp. že „na základe skutočností uvedených v sťažnosti nemožno postup súdu považovať za taký, ktorý by signalizoval pri predbežnom prerokovaní možné porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (III. ÚS 204/09).

Ak ústavný súd dospeje k záveru, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné posúdiť ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), nevysloví porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03,

III. ÚS 52/05) alebo sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 27/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04, III. ÚS 252/05).

K týmto ustáleným právnym názorom ústavný súd v zhode so svojou doterajšou judikatúrou poznamenáva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy [i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04)].

Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že okrem výzvy zo 14. februára 2012 okresný súd výzvou z 25. apríla 2012 sťažovateľku vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za návrh. Táto výzva bola sťažovateľke doručená 3. mája 2012, pričom sťažovateľka zaplatila súdny poplatok 11. mája 2012.

Ústavný súd konštatuje, že celková dĺžka súdneho konania (približne 7 mesiacov od podania návrhu na vydanie platobného rozkazu do podania sťažnosti ústavnému súdu) by mohla signalizovať možnosť vzniku zbytočných priet'ahov, a tým aj porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, avšak zistené konkrétne okolnosti prípadu, ako aj argumenty formulované sťažovateľkou neodôvodňujú takú intenzitu prípadného porušenia označeného práva, aby bolo potrebné sťažnosť prijať na ďalšie konanie. Na tomto závere nič nemení ani názor predsedu okresného súdu vyjadrený v jeho odpovedi sťažovateľke zo 4. apríla 2012 na sťažnosť podanú podľa § 62 zákona o súdech, podľa ktorého došlo v konaní o sťažovateľkinom návrhu ku vzniku zbytočných priet'ahov. Zo skutočností zistených ústavným súdom totiž vyplýva, že v čase podania sťažnosti ústavnému súdu na poštu (7. mája 2012) už sťažovateľke bola doručená výzva okresného súdu na zaplatenie súdneho poplatku za podaný návrh na začatie konania. Z uvedeného možno vyvodit' nielen záver o tom, že okresný súd po podaní sťažnosti predsedovi súdu podľa zákona o súdech vo veci koná, ale tiež záver, že na vydanie platobného rozkazu do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu neboli splnené všetky zákonom ustanovené náležitosti, keďže nezaplatenie súdneho poplatku je procesným nedostatkom konania, ktorý bráni okresnému súdu vo veci konať až do odstránenia uvedeného nedostatku.

V tejto súvislosti možno okresnému súdu len vytknúť neefektívny postup spočívajúci v tom, že okresný súd mohol vyzvať sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku súčasne s výzvou na odstránenie nedostatkov podaného návrhu, a nie v dvoch samostatných procesných úkonoch vykonaných s odstupom viac ako 2 mesiacov. Ústavný súd však dospel k záveru, že postup okresného súdu, ktorý konal sčasti neefektívne, signalizuje len ojedinelý priet'ah, ktorý však svojou intenzitou relevantne nezasiahol do sťažovateľkinho práva na prerokovanie jej veci v primeranej lehote. Pri svojom rozhodovaní ústavný súd zobral na zreteľ aj skutočnosť, že po podaní sťažnosti predsedovi okresného súdu podľa zákona o súdoch realizované úkony okresného súdu naznačujú plynulé konanie vo veci.

Vzhľadom na to, že argumenty v sťažnosti sťažovateľky nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie, ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj vo vzťahu k porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru túto časť sťažnosti odmietol vyhodnotiac ju ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd však pripomína, že prípadne dlhšie obdobie nečinnosti všeobecného súdu, respektíve iné jeho konanie (neefektívny, nesústredený postup súdu), ktoré by boli v príčinnej súvislosti s porušovaním základného práva na konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy alebo práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru by nemuseli byť prekážkou prípustnosti opätovného konania a rozhodovania vo veci samej podľa § 24 zákona o ústavnom súde. Dlhšie obdobie (táto otázka závisí od povahy veci) by totiž mohlo založiť inú kvalitu posudzovania zbytočných priet'ahov v súdnom konaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júna 2012